

Luode

Eemeli Hakoköngäs

NUORET TULEVAISUUTTAAN HAHMOTTAMASSA HAASTATTELUTUTKIMUS

TAUSTA: NUORTEN TULEVAISUUSKUVAT

- Jokaisella yksilöllä omat lähtökohtansa tulevaisuuskuviin muodostamiseen
- Yhteiskunta ja kulttuuri tarjoavat käsitteitä ja asettavat tavoitteita sille, millainen yksilön tulisi olla.
 - Miten opinnot tulisi suorittaa, millainen on arvostettava työura, millaisia sosiaalisia suhteita pidetään tärkeinä?
 - Erilaiset arvot ja arvostukset ja normatiiviset odotukset voivat luoda suorituspainetta
 - Asettavat myös rajat sille, miten tulevaisuutta voi hahmottaa

TAUSTA: NUORTEN TULEVAISUUSKUVAT

- Ihminen orientoituu tulevaisuuteen ammentamalla kokemuksistaan. Nuorilla kokemushorisontti on vielä lyhyt, painottuu omiin kokemuksiin (vrt. kollektiiviset kokemukset)
 - Haluttu, mahdollinen, todennäköinen ja uskottava tulevaisuus?
 - Miten nuori selvittää mahdolliset ristiriidat eri tahoilta tulevissa toiveissa? Millaisia selviämismalleja (skeemoja) nuorilla on?
- Tulevaisuuskäsitykset keskeisiä peruskoulun lopussa
- Aineisto: 17 puolistrukturoitua haastattelua, 15-16-vuotiaita lahtelaisnuoria
 - (ks. Tähtinen, 2019: "Elämä iskee nyrkillä silmään")

TULOKSET: 1) SOSIAALISET SUHTEET JA ITSENÄISYYS

- Perhe ja ystävät sosiaalisen tuen ja turvan lähteinä
- Perhe ymmärrettiin sekä lapsuuden perheenä että tulevana omana perheenä
- Omaan asuntoon muuttaminen itsenäistymisen symbolina

H13: No kyllä ne [perhe] varmaan sillonki tukee, jos aikoo vaikka muuttaa omilleen nii varmaan ne siinä auttaa jotenki vaikka sellaisissa ekoissa laskuissa, jossain sähkölaskuissa ja semmosissa. Osaa auttaa.

TULOKSET: 2) KOULUTUS JA TYÖELÄMÄ

- Arvosanat ja opiskelu välineinä saavuttaa haluttu työpaikka ja siihen liittyviä arvoja (esimerkiksi mielekäs työ tai rahaa)
- Tärkeimpänä tavoitteena kuitenkin työn kautta toteutuva itsenäisyys ja vapaus

H15: Se että siitä saa kohtuullisen palkan, että pystyy ittekseen elämään tai että pystyy elämään niillä palkoilla mitä siitä saa.

TULOKSET: 3) SUOMI JA MAAILMA

- Tulevaisuushorisontti 5-30 vuotta
- Tulevaisuutta peilattiin itselle ajankohtaisten asioiden kautta (toinen aste, armeija, työelämä)
- Teknologia mahdollistajana, sodat ja ilmastonmuutos uhkina

H6: Työpaikanhaku voi olla vaikeempaa, hyvä koulutus vois olla niinku tosi tärkeä sit siinä ja että saa niitä työpaikkoja ja sitte.. no nii työpaikkoja voi korvata jollaki esim. koneella jossain paikoissa.

VASTINPARI: YKSILÖLLISYYSS- YHTEISÖLLISYYSS

- Kuvaukset tulevaisuuden työelämästä ja opinnoista hyvin yksilökeskeisiä
- Kuitenkin läpi aineiston jännite yksilöllisyyden (esim. itsenäisyys) ja yhteisöllisyyden (esim. sosiaalinen tuki) välillä
- Uhkakuvat muodostuivat siitä, että *omat* toiminnan mahdollisuudet viedään tai ne menetetään (työttömyys, sairaus)

H6: No voihan siinä aina tulla jotain, ettei voi jotain mihin ite ei voi vaikuttaa niin ku tapaturma (...) tai jotain sellasta niin ku itelle, ettei voi vaikuttaa.

JOHTOPÄÄTÖKSET

- Normatiiviset odotukset ohjasivat tulevaisuuskuvia
- Nuorten tulevaisuuskäsityksiä luonnehti individualistinen puhetapa ja menestyksen nähtiin olevan itsestä kiinni (vrt. Nuorisobarometri, 2016)
- Mahdolliset haasteet nähtiin tulevan itsen ulkopuolelta
- Vastapainona sosiaalinen tuki itsenäistymisen mahdollistajana
 - Irrottautumisen ja kiinnipitämisen dilemma (esim. Salmela-Aro, 2010; Mikkonen, 2000)
- **Miten monipuolistaa nuorten tulevaisuuskuvia ja tukea erilaisten reittien näkemistä mahdollisina?**

